

Besluit Openbaar

Ons kenmerk: ACM/DE/2013/206684

Zaaknummer: 13.0276.52

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt tot wijziging van de tariefstructuren als bedoeld in artikel 12a van de Gaswet en de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet

1 Inleiding

1. Bij brief van 21 mei 2013 (kenmerk BR-13-831) heeft Netbeheer Nederland namens de gezamenlijke netbeheerders een voorstel voor wijzigingen van de tariefstructuren, bedoeld in artikel 12a van de Gaswet, en de voorwaarden, bedoeld in 12b van de Gaswet, gezonden aan de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM).
2. Met het voorstel wordt invulling gegeven aan de beleidswens om het Nederlandse marktgebied toegankelijker te maken voor aanbod van flexibiliteit en het aantrekkelijker maken van investeringen in het aanbod van flexibiliteit. Hiertoe wordt voorgesteld om een nieuwe transportdienst voor gasopslagen te introduceren, waarbij het tarief gebaseerd is op het transporttarief voor het kalenderjaar voor de ongekorte entry- respectievelijk exitcapaciteit gasopslag dienst waarop een korting van 25% wordt toegepast.
3. In dit besluit wordt het voorstel beoordeeld en wordt aangegeven op welke wijze de tariefstructuren, bedoeld in artikel 12a van de Gaswet, en de voorwaarden, bedoeld in 12b van de Gaswet, worden gewijzigd.

2 Wettelijk kader

4. De Gaswet bepaalt dat de gezamenlijke netbeheerders bij ACM een voorstel indienen voor de tariefstructuren¹ en de technische voorwaarden.² Tevens is bepaald dat de gezamenlijke netbeheerders overleg voeren met representatieve organisaties van netgebruikers over voorstellen voor de tariefstructuren en voorwaarden.³

---

¹ Artikel 12a van de Gaswet.

² Artikel 12b van de Gaswet.

³ Artikel 12d, eerste lid van de Gaswet.

Besluit Openbaar

5. In die voorstellen dienen de gezamenlijke netbeheerders aan te geven welke gevolgen zij hebben verbonden aan de zienswijzen die de representatieve organisaties naar voren hebben gebracht.⁴
6. Een voorstel van de gezamenlijke netbeheerders voor tariefstructuren en voorwaarden als respectievelijk bedoeld in de artikelen 12a en 12b van de Gaswet dient te worden opgesteld met inachtneming van de in artikel 12 van de Gaswet bedoelde regels en de in artikel 6 van Verordening 715/2009 bedoelde netcodes.⁵
7. ACM stelt de tariefstructuren en voorwaarden vast met inachtneming van het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders, de resultaten van het overleg met representatieve organisaties, en de wettelijke belangen⁶, regels⁷ en eisen.⁸
8. Op grond van artikel 12f, tweede lid, van de Gaswet dient ACM voorafgaand aan de vaststelling van de wijziging, deze ter notificatie aan te bieden aan de Europese Commissie (hierna: Commissie), indien deze voorwaarden zogenaamde 'technische voorschriften' bevatten. Deze verplichting is gebaseerd op de Europese Richtlijn 98/34/EG.
9. Indien een voorstel als bedoeld in artikel 12a of 12b van de Gaswet in strijd is met bovenbedoelde belangen, regels of eisen, draagt ACM de gezamenlijke netbeheerders op het voorstel zodanig te wijzigen dat de strijdigheid wordt opgeheven.⁹
10. Indien de gezamenlijke netbeheerders niet binnen vier weken het voorstel overeenkomstig de opdracht, bedoeld in het derde lid van artikel 12f van de Gaswet, wijzigen, stelt ACM de tariefstructuren of voorwaarden vast onder het aanbrengen van zodanige wijzigingen dat deze in overeenstemming zijn met de belangen, bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdelen b tot en met f, van de Gaswet, met de regels, bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdelen g, h, en i, van de Gaswet, en met de eisen, bedoeld in artikel 12f, tweede lid van de Gaswet.

---

⁴ Artikel 12d, tweede lid van de Gaswet.

⁵ Artikel 12a, aanhef, van de Gaswet.

⁶ Artikel 12f, eerste lid, onderdeel b, c, d, e en f, van de Gaswet.

⁷ Artikel 12f, eerste lid, onderdelen g, h en i, van de Gaswet.

⁸ Artikel 12f, tweede lid, van de Gaswet.

⁹ Artikel 12f, derde lid van de Gaswet.

Besluit Openbaar

11. ACM heeft de uniforme openbare voorbereidingsprocedure zoals bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard op de totstandkoming van dit besluit. Als onderdeel van deze voorbereidingsprocedure legt ACM het ontwerpbesluit en eventueel daarop betrekking hebbende stukken ter inzage. Hiervan is kennis gegeven in de Staatscourant. Op dit ontwerpbesluit kunnen belanghebbenden binnen een termijn van zes weken een zienswijze inbrengen. Na afloop van de zienswijzeperiode neemt ACM een besluit, waarbij hij het ontwerpbesluit, de eventueel door de gezamenlijke netbeheerders aangeleverde informatie en de ingebrachte zienswijzen op het ontwerpbesluit betreft.
12. Belanghebbenden kunnen tegen het besluit in beroep gaan wanneer zij op het ontwerp van het besluit een zienswijze hebben ingediend.¹⁰

3 Procedure

13. Op 24 mei 2013 heeft ACM het voorstel voor wijziging van de tariefstructuren, bedoeld in artikel 12a van de Gaswet, en wijziging van de voorwaarden, bedoeld in artikel 12b van de Gaswet, ontvangen van de gezamenlijke netbeheerders.
14. Bij brief van 11 juni 2013 heeft ACM de ontvangst van het voorstel per brief bevestigd aan de gezamenlijke netbeheerders, waarbij de uniforme openbare voorbereidingsprocedure door ACM van toepassing is verklaard.
15. Op 2 augustus 2013 heeft ACM de gezamenlijke netbeheerders opdracht gegeven het voorstel te wijzigen.¹¹
16. Op 30 augustus 2013 heeft ACM per brief met kenmerk BR-13-893 een gewijzigd voorstel ontvangen van de gezamenlijke netbeheerders.
17. ACM heeft naar aanleiding van het gewijzigde voorstel een ontwerp van het besluit opgesteld. Dit ontwerpbesluit heeft ACM ter inzage gelegd voor een periode van zes weken en gepubliceerd op de website www.acm.nl. Binnen deze periode hebben belanghebbenden hun zienswijzen schriftelijk kenbaar kunnen maken. Partijen hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid mondeling hun zienswijze kenbaar te maken. De schriftelijke zienswijzen publiceert ACM gezamenlijk met dit besluit op de website van ACM. Indien een zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het ontwerpbesluit, wordt dit in het besluit duidelijk aangegeven.

---

¹⁰ Zie artikel 6:13 van de Awb.

¹¹ Op grond van artikel 12f, derde lid, van de Gaswet.

Besluit Openbaar

18. Naar aanleiding van een zienswijze van GTS heeft ACM op 21 november 2013 de gezamenlijke netbeheerders opdracht gegeven het voorstel te wijzigen¹².
19. Op 2 december 2013 heeft ACM per brief met kenmerk BR-13-937 een gewijzigd voorstel ontvangen van de gezamenlijke netbeheerders.

4 Beoordeling

20. Het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders wordt hieronder per onderdeel door ACM beoordeeld. Eventuele zienswijzen van belanghebbenden alsmede de reactie van de gezamenlijke netbeheerders op de wijzigingsopdracht worden waar relevant betrokken.

Gevolgde procedure

21. De gezamenlijke netbeheerders geven in het voorstel aan dat op 25 april 2013 een overleg heeft plaatsgevonden met representatieve organisaties op de gasmarkt tijdens een vergadering van het Gebruikersplatform Elektriciteits- en Gastransportnetten (hierna: het GEN). De gezamenlijke netbeheerders verwijzen naar bijlage 3 bij het voorstel waarin het relevante deel van het verslag van het GEN-overleg is opgenomen. Tevens verwijzen de gezamenlijke netbeheerders naar bijlage 4 bij het voorstel waarin een overzicht wordt gegeven van zienswijzen van de aanwezige representatieve organisaties, evenals per zienswijze een samenvatting van de reactie van de gezamenlijke netbeheerders waaruit blijkt wat de gevolgtrekking is die aan de zienswijze is verbonden.
22. Uit bovengenoemd voorstel maakt ACM op dat de gezamenlijke netbeheerders conform de verplichtingen van artikel 12d van de Gaswet overleg hebben gevoerd met representatieve organisaties van netgebruikers. ACM gaat er daarbij vanuit dat de gezamenlijke netbeheerders alle representatieve organisaties in de gelegenheid hebben gesteld bij het GEN-overleg aanwezig te zijn en daar hun zienswijzen te geven op het voorstel.

A. Introductie nieuwe transportdienst

23. Met het voorstel introduceren de gezamenlijke netbeheerders een nieuwe transportdienst voor gasopslagen in de Transportvoorwaarden Gas – LNB. Tevens wordt in de Tarievenscode Gas een tariefstructuur gekoppeld aan deze dienst, waarvoor een korting geldt ten opzichte van het tarief dat anders zou gelden voor deze punten.

---

¹² Op grond van artikel 12f, derde lid, van de Gaswet.

Besluit Openbaar

24. Voor de introductie van een aparte tariefstructuur met een korting voor punten verbonden met gasopslagen geven de gezamenlijke netbeheerders vier redenen in het voorstel. Op de eerste plaats wordt gewezen naar de doelstelling van het gasrotondebeleid, waarvan een belangrijk onderdeel is om, vanuit het oogpunt van leveringszekerheid, nieuwe gasstromen aan te trekken. Voor het aantrekken van nieuwe gasstromen is het volgens de gezamenlijke netbeheerders noodzakelijk dat gas met een vlak profiel door het jaar heen middels gasopslagen geconverteerd kan worden naar een geprofileerde afname. Op de tweede plaats zal het verder ontwikkelen van gasopslagen de marktwerking in Nederland stimuleren en daarmee een positieve invloed hebben op de liquiditeit en diepte van de Title Transfer Facility (TTF). Ten derde menen de gezamenlijke netbeheerders dat gasopslagen de korte en lange termijnmarkt voor flexibiliteit stimuleren. Tot slot krijgt Nederland door transport voor gasopslagen te stimuleren een aantrekkelijker vestigingsklimaat voor gasopslagen en dit kan ertoe bijdragen dat opslagen in Nederland beter kunnen concurreren met gasopslagen in de omliggende landen.

Oordeel ACM

25. Het bovengenoemde onderdeel van het voorstel introduceert de mogelijkheid om de tarieven voor de wettelijke taak van het uitvoeren van gastransport te differentiëren naar verschillende diensten. ACM dient zich een oordeel te vormen of dit in strijd is met de belangen, regels en eisen genoemd in artikel 12f van de Gaswet. ACM concentreert zich daarbij op de vereisten ten aanzien van de tarieven die transmissiesysteembeheerders (hierna: TSBs) mogen hanteren als gesteld in Verordening 715/2009¹³, aangezien de vereisten ten aanzien van de tarieven voor TSBs in de Verordening 715/2009 overlappen met de overige relevante belangen en regels genoemd in artikel 12f, eerste lid.
26. In artikel 13 van Verordening 715/2009 zijn de eisen vastgelegd waaraan de tarieven die een TSB hanteert, moeten voldoen. Volgens dit artikel worden de tarieven voor netgebruikers op niet-discriminerende wijze en voor elk entry- en exitpunt van het transmissiesysteem apart vastgesteld. Kostenverdelingsmechanismen en methoden voor tariefbepaling voor entry- en exitpunten worden goedgekeurd door de nationale regulerende instanties. Daarnaast gelden voor de tarieven de onderstaande eisen. De tarieven:
- a. zijn transparant;
  - b. houden rekening met de noodzaak van systeemintegriteit en verbetering ervan;
  - c. zijn een afspiegeling van de werkelijke kosten;
  - d. zijn niet-discriminerend;
  - e. zijn bevorderlijk voor de efficiënte handel in gas;

---

¹³ Verordening (EG) Nr. 715/2009 van het Europees parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005.

Besluit Openbaar

- f. zijn bevorderlijk voor de concurrentie;
- g. zijn gericht op het vermijden van kruissubsidiëring tussen de netgebruikers;
- h. zijn gericht op het bieden van stimulansen voor investeringen;
- i. zijn gericht op het handhaven of creëren van interoperabele transmissienetten, en
- j. werken niet beperkend op de marktliquiditeit of verstorend voor de grensoverschrijdende handel van de verschillende transmissiesystemen.

27. Naar het oordeel van ACM is het differentiëren in tarieven voor verschillende diensten binnen dezelfde taak niet strijdig met de vereisten ten aanzien van de tarieven voor een TSB in Verordening 715/2009. In de hier navolgende randnummers belicht ACM dit oordeel aan de hand van de relevante vereisten van Verordening 715/2009. Naar het oordeel van ACM zijn voor de beoordeling van het voorstel de eisen genoemd in randnummer 26 onder a, b, c, d, e, f, g, en j relevant. In het navolgende beoordeelt ACM het voorstel van de netbeheerders in het licht van deze vereisten.

28. Eén van de redenen van de gezamenlijke netbeheerders om dit voorstel in te dienen is, zo blijkt uit de toelichting, dat investeringen in gasopslagen en de benutting van gasopslagen de marktwerking op de Nederlandse gasmarkt stimuleren. Een tweede reden is dat investeringen in en gebruikmaking van gasopslagen zorgen voor meer flexibiliteit. Mede om deze redenen achten de gezamenlijke netbeheerders het wenselijk om investeringen in en gebruikmaking van gasopslagen via de introductie van een nieuwe dienst en daarbij behorende specifieke transporttarieven te bevorderen. ACM acht dit op zichzelf valide redenen voor de introductie van de voorgestelde nieuwe transportdienst en de bijbehorende differentiatie in tarieven. ACM licht dat hieronder nader toe.

29. Investerings in (uitbreiding van) gasopslagcapaciteit bevorderen de concurrentie op de gasmarkt. Door de karakteristieken van een opslag kan gas namelijk tijdelijk worden opgeslagen en worden ingevoerd in het gastransportnet wanneer een gebruiker dit wil. Gasopslagen vormen daarmee een belangrijke bron van flexibiliteit. Dit geldt met name voor leveranciers die leveren aan kleinverbruikers, aangezien het afnamepatroon van kleinverbruikers gedurende het jaar en binnen de dag het meest wisselt.

30. Door gebruik te maken van gasopslagen kunnen leveranciers vraag en aanbod van gas steeds goed op elkaar afstemmen. Gegeven de karakteristieken van een opslag kan een gebruiker ook besluiten om gas tijdelijk op te slaan en weer te onttrekken wanneer de prijzen op TTF stijgen of wanneer er vraag is naar flexibiliteit(sproducten). Gasopslagen bieden derhalve arbitragemogelijkheden en dragen in dit opzicht bij aan een efficiënte gashandel.

Besluit Openbaar

31. In dit verband wijst ACM er op dat de verruiming van het aanbod van flexibiliteit door het gebruik van gasopslagen in Nederland met zich mee brengt dat de noodzakelijke capaciteit in het gastransportnet voor een groter gedeelte kan worden ingesteld op de gemiddelde vraag naar gas, dan op de piekvraag. Gasopslagen worden namelijk in de regel gevuld op de momenten waarop de vraag naar gas beperkt is (bij seizoensopslagen in de zomer, bij korte termijn opslagen in de nacht of het weekend). Dit leidt tot een beperking van de benodigde capaciteit en daardoor kunnen ook kosten worden uitgespaard voor uitbreiding van het gastransportnet. In dit opzicht draagt het voorstel dan ook bij aan een goed en doelmatig functioneren van het gastransportsysteem.
32. Het transporttarief bepaalt in belangrijke mate de rentabiliteit van gasopslagen en vormt een belangrijke pijler voor de investeringsbeslissing om al dan niet een opslag te bouwen. De voorgestelde korting op het transporttarief voor de nieuwe dienst verlaagt op de eerste plaats de transportkosten voor het gebruik van gasopslagen, en bevordert daarmee zowel de toegang tot als het gebruik van gasopslagen als bron van flexibiliteit. In dit kader wordt opgemerkt dat in zowel België als Duitsland een korting wordt geboden op opslagtarieven, terwijl dit in Nederland tot op heden niet het geval is.
33. ACM is met de gezamenlijke netbeheerders van oordeel dat het introduceren van een korting voor entry- en exitpunten verbonden met gasopslagen het Nederlandse marktgebied aantrekkelijker zal maken voor investeringen in nieuwe gasopslagen. Het investeringsklimaat in Nederland door het toepassen van de korting wordt ook gunstiger en dit kan ertoe bijdragen dat opslagbeheerders een gasopslag daar bouwen waar er behoefte is aan flexibiliteit (in plaats van daar waar de transportkosten het laagst zijn).
34. Naar het oordeel van ACM is hiermee gegeven dat de wens om via de transporttarieven investeringen in en het gebruik van gasopslagen te bevorderen, in overeenstemming is met de vereisten die Verordening 715/2009 stelt, genoemd in randnummer 26 onder e, f en j.
35. Daarnaast is ACM van oordeel dat het voorstel vanuit het vereiste genoemd in randnummer 26 onder b – de systeemintegriteit – positief gewaardeerd kan worden. Alvorens gas weer in het gastransportnet wordt geïnjecteerd vanuit een opslag, wordt het op de juiste druk gebracht. Zodra het gas weer het gastransportnet wordt geïnjecteerd, wordt de druk in het gastransportnet daarmee ook weer op de gewenste druk gebracht. Een opslag fungeert daarmee in zekere zin als een compressiepunt in het gastransportnet en draagt daarmee wezenlijk bij aan het op druk houden van het gastransportnet. Doordat gasopslagen op ieder gewenst moment gas kunnen opslaan en onttrekken, kunnen zij borgen dat vraag en aanbod (bijvoorbeeld bij piekvraag) steeds op elkaar zijn afgestemd. Gasopslagen dragen in die zin bij aan de systeemintegriteit van het gastransportnet.

Besluit Openbaar

8/32

36. Met betrekking tot de vereisten genoemd in randnummer 26 onder a, c, d en g merkt ACM het volgende op. Het voorstel voorziet in een transparante vaststelling van de hoogte van de tarieven voor de nieuwe transportdienst. Middels de voorgestelde korting op de transporttarieven wordt de hoogte immers gerelateerd aan de ongekorte transporttarieven zoals die door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet (hierna: GTS) voor de algemene transportdienst in rekening mogen worden gebracht. De omvang van het kortingspercentage wordt in de Tarievenscode vastgelegd. GTS dient haar tarieven voorstel met inachtneming van de Tarievenscode in te dienen en ACM stelt de tarieven op basis van dit voorstel en na toetsing op onder meer conformiteit met de Tarievenscode bij besluit vast.
37. Ten aanzien van de vereisten kostenreflectiviteit van de tarieven, het verbod van discriminatie en het voorkomen van kruissubsidiëring van netgebruikers merkt ACM het volgende op. Met de regulering van de tarieven van GTS wordt beoogd dat GTS uit de inkomsten die zij via de gereguleerde tarieven behaalt haar efficiënte kosten kan dekken. De inkomsten die GTS via de gereguleerde tarieven mag behalen, worden gebaseerd op (een schatting van) haar efficiënte kosten. Uitgangspunt is daarbij dat de tarieven voor de diensten ter uitvoering van een wettelijke taak, per saldo de efficiënte kosten van deze taak dekken. Onderhavig voorstel doet aan dat uitgangspunt geen afbreuk.
38. ACM is van mening dat vervolgens een differentiatie in de hoogte van de tarieven voor de diverse diensten binnen een wettelijke taak ter uitvoering van die wettelijke taak mogelijk is. In dit verband merkt ACM op dat de eis van kostenreflectiviteit van de tarieven zich uiteindelijk vertaalt in de eis van een redelijke kostentoerekening aan de diverse diensten. In dit verband wijst ACM er op dat kosten die GTS maakt voor de uitvoering van haar wettelijke taak niet exact herleidbaar zijn tot deze diensten of individuele netgebruikers. Daarnaast geldt dat zowel Verordening 715/2009 als de Gaswet ACM in beginsel enige ruimte laten om bij de bepaling van de tariefstructuren, en daarin neergelegde uitgangspunten voor kostentoerekening, ook andere, in artikel 13 van Verordening 715/2009 en in artikel 12f van de Gaswet genoemde, belangen mee te wegen.
39. Hiervoor heeft ACM uiteengezet dat het voorstel bijdraagt aan het goed en doelmatig functioneren van het gastransportnet, het belang van bevordering van de efficiënte handel in gas, het belang van bevordering van de concurrentie op de gasmarkt, het belang van (verbetering van) de systeemintegriteit en het belang van het doelmatig handelen van afnemers. Naar het oordeel van ACM is het gerechtvaardigd om, in het kader van een redelijke kostentoerekening, de weging van deze belangen te betrekken bij de toerekening van kosten aan de nieuwe dienst. Gelet hierop acht ACM een differentiatie in tarieven tussen de nieuwe dienst en de reguliere transportdienst, zoals door het voorstel geïntroduceerd, niet alleen mogelijk, maar ook wenselijk. Op de mate van differentiatie, met andere woorden de hoogte van de korting, gaat ACM in onderdeel B nader in.

Besluit Openbaar

40. Ten overvloede wijst ACM er in dit verband bovendien op dat de Gaswet niet voorschrijft dat het kostenveroorzakingsbeginsel in alle gevallen en in zijn volle omvang moet worden toegepast. Zoals het CBb in zijn uitspraak van 11 februari 2005¹⁴ ten aanzien van het op nul stellen van het Landelijk Uniform Producententarief heeft geoordeeld, heeft ACM bij de wijziging van de Tarievencode een discretionaire bevoegdheid, en staat het haar vrij al dan niet transporttarieven toe te rekenen aan degene die de kosten van dat transport veroorzaakt.
41. Uit het voorgaande volgt ten slotte dat een differentiatie in tarieven zoals in het voorstel opgenomen, naar het oordeel van ACM evenmin strijd oplevert met het verbod van discriminatie en kruissubsidiëring tussen netgebruikers. Meer in het bijzonder wijst ACM erop dat het tarief voor deze nieuwe dienst voor alle netgebruikers die hiervan gebruik wensen te maken, door gas in te voeden of te onttrekken op een entry- of exitpunt verbonden aan een gasopslag, gelijk is. De differentiatie heeft dan ook niet tot gevolg dat bepaalde netgebruikers door de differentiatie worden bevoordeeld ten koste van andere (aspirant-) netgebruikers.¹⁵ Van een ongeoorloofde, door Verordening 715/2009 en de Gaswet verboden discriminatie is dan ook geen sprake.

B. Hoogte van de korting

42. De gezamenlijke netbeheerders stellen voor in artikel 3.2.7.4 van de Tarievencode Gas een tariefstructuur op te nemen voor de nieuwe transportdienst. Deze tariefstructuur bepaalt over het tarief dat deze is gebaseerd op het transporttarief voor het kalenderjaar voor de ongekorte entry- respectievelijk exitcapaciteit gasopslag dienst waarop een korting van 25 procent wordt toegepast.
43. De gezamenlijke netbeheerders hebben in het voorstel gemotiveerd dat dit percentage passend is. Volgens het voorstel blijkt uit een studie van Arthur D. Little¹⁶, uitgevoerd in opdracht van GTS, dat in de omringende landen op vergelijkbare wijze kortingen worden geboden voor gasopslagen. De hoogte van de korting verschilt desondanks per land en tevens tussen TSBs binnen hetzelfde land. Gegeven deze brede range zijn de gezamenlijke netbeheerders van mening dat het kortingspercentage van 25 procent passend is om het Nederlandse marktgebied – gegeven de beleidswens inzake de gasrotonde – concurrerend te houden in vergelijking met omringende landen.

---

¹⁴ ECLI:NL:CBB:2005:AS7083

¹⁵ Artikel 2, eerste lid, onder 11 van Verordening 715/2009 definieert een netgebruiker, voor zover hier relevant, als 'een afnemer of mogelijke afnemer van een transmissiesysteembeheerder'.

¹⁶ Memorandum for Gas Transport Services (2 May 2012).

Besluit Openbaar

Oordeel ACM

44. Om vast te stellen of het voorgestelde kortingspercentage als redelijk beschouwd kan worden, meent ACM dat het doel waarvoor de nieuwe transportdienst in de tariefstructuren en voorwaarden wordt geïntroduceerd in ogenschouw genomen moet worden. Zoals hiervoor uiteengezet acht ACM de beoogde bevordering van de marktwerking en toename van flexibiliteit valide redenen voor de introductie van deze dienst. Het kortingspercentage dat wordt toegepast op de ongekorte transporttarieven voor de desbetreffende entry- en exitpunten moet dan ook voldoende zijn om dit beoogde effect te kunnen realiseren.
45. Om het beoogde effect, zoals hierboven beschreven, te realiseren, dient het kortingspercentage te resulteren in transporttarieven voor de nieuwe dienst die maken dat het voor netgebruikers aantrekkelijk is om gebruik te maken van gasopslagen die aan het Nederlandse landelijk gastransportnet zijn gekoppeld. Is dat het geval, dan zal dat tevens een stimulans zijn voor investeringen in (uitbreiding van) gasopslagcapaciteit. In dit verband merkt ACM op dat alleen dan de nieuwe dienst resulteert in doelmatig handelen van afnemers en een doelmatige benutting van het bestaande gastransportnet, ook vanuit het perspectief van een Europese gasmarkt bezien.
46. Op grond van het Arthur D. Little rapport constateert ACM dat in omliggende landen een kortingspercentage wordt toegepast op entry- en exitpunten gasopslag, maar dat de hoogte hiervan per land (en zelfs tussen verschillende TSBs binnen één land) verschilt. Ook is de wijze waarop de hoogte van het kortingspercentage (tussen verschillende TSBs binnen één land) berekend wordt verschillend. ACM meent dat het als zodanig niet mogelijk is een kortingspercentage vast te stellen dat één-op-één overeenkomt met de gehanteerde kortingen in omliggende landen.
47. Naar het oordeel van ACM is het in het voorstel genoemde kortingspercentage van 25% geschikt om het beoogde effect van de nieuwe dienst te realiseren. ACM meent in dit verband dat de stellingname van de Vereniging Gasopslag Nederland (VGN) tot op zekere hoogte een goede graadmeter vormt voor de redelijkheid van het kortingspercentage. Ingevolge hun doelstelling vertegenwoordigt deze vereniging namelijk de belangen van gasopslagbeheerders in Nederland. ACM meent dat VGN daarmee in staat is om een redelijke inschatting te maken of gasopslagen gesitueerd op Nederlands grondgebied met een korting van 25 procent effectief kunnen concurreren met gasopslagen in omliggende landen. Tijdens het GEN-overleg van 25 april 2013 heeft VGN – afgaand op het verslag¹⁷ – de redelijkheid van de voorgestelde korting niet in twijfel getrokken. Vanuit dit oogpunt bezien meent ACM dat het kortingspercentage van 25 procent afdoende is om Nederlandse opslagen in staat te stellen te concurreren met gasopslagen in omliggende landen.

10/32

---

¹⁷ Bijlage 3 behorend bij het codewijzigingsvoorstel nieuwe transportdienst voor gasopslagen (BR-13-831).

Besluit Openbaar

48. ACM merkt op dat het lastig is om kwantitatief te onderbouwen waar precies de ondergrens ligt van het kortingspercentage (kunnen opslagen concurreren als het kortingspercentage lager wordt vastgesteld). Voor ACM is het daarom van belang om te toetsen dat met het toekennen van een korting niet alleen het beoogde doel van het voorstel gerealiseerd wordt, maar ook dat de effecten op de overige tarieven beperkt zullen blijven. Om deze reden heeft ACM dan ook besloten om bij de beoordeling van de redelijkheid van het voorgestelde de proportionaliteit daarvan in het licht van de effecten die dit heeft voor de tarieven van de reguliere transportdienst te bezien. Het toepassen van een korting op entry- en exitpunten gasopslag betekent immers dat de tarieven op overige entry- en exitpunten stijgen.
49. Uit het bij het voorstel meegestuurde relevante deel van het GEN-verslag maakt ACM op dat de tarieven op overige entry- en exitpunten naar schatting 5 tot 7 procent stijgen indien het kortingspercentage 25 procent bedraagt. Uit het tarievenvoorstel voor 2014 maakt ACM op dat de tarieven op overige entry- en exitpunten naar schatting ongeveer 5 procent stijgen indien het kortingspercentage 25 procent bedraagt. ACM acht dit, afgezet tegen het beoogde effect van het kortingspercentage, acceptabel en niet onredelijk. In dat verband overweegt zij dat investeringen in en een optimale benutting van gasopslagcapaciteit bijdragen aan een doelmatig gebruik van de bestaande capaciteit van het landelijk gastransportnet en aldus (op langere termijn) kunnen bijdragen aan een vermindering van kosten voor het in stand houden of uitbreiden van capaciteit, en daarmee aan lagere transporttarieven voor alle netgebruikers. Kortom, naar het zich laat aanzien zal op de langere termijn van lagere transporttarieven sprake (kunnen) zijn en zullen alle afnemers hiervan voordeel hebben.

C. Definitie entry- en exitpunt gasopslag

50. In het oorspronkelijke voorstel stellen de gezamenlijke netbeheerders voor om in de Begrippenlijst gas vast te leggen dat de nieuwe transportdienst uitsluitend gecontracteerd kan worden op netwerkpunten in het GTS netwerk die gekenmerkt worden als een entrypunt gasopslag en/of exitpunt gasopslag. De lijst met netwerkpunten die hiervoor in aanmerking komen dient daarbij door ACM te worden vastgesteld, zo was het voorstel. De definitie in het oorspronkelijke voorstel is: *een door de Raad vastgesteld punt verbonden met een faciliteit waarin gas wordt geïnjecteerd vanuit het gastransportnet en dat gas op een later moment weer uitzendt in het gastransportnet.*

Oordeel ACM

51. Gegeven het specifieke karakter van de nieuwe transportdienst is het naar de mening van ACM noodzakelijk dat genoemde begrippen dusdanig zijn vormgegeven dat de nieuwe dienst uitsluitend van toepassing is op een entry- en/of exitpunt waarachter zich een faciliteit bevindt die functioneert als gasopslaginstallatie.

Besluit Openbaar

52. Kijkend naar Europese en nationale wet- en regelgeving valt namelijk te betogen dat faciliteiten die functioneren als een gasopslag (die achter genoemde entry- en exitpunten liggen) in aanmerking komen voor een korting. De definitie van de gezamenlijke netbeheerders maakt het volgens ACM echter mogelijk dat ook faciliteiten die niet als opslag functioneren aanspraak kunnen maken op deze specifieke korting. ACM acht dit niet juist, omdat deze faciliteiten (kijkend naar de redenen waarom de korting wordt ingevoerd) hier geen recht op hebben.
53. Naar het oordeel van ACM volgt uit het voorstel tevens niet eenduidig (hoe wordt vastgesteld) welke entry- en exitpunten in het landelijk gastransportnet voldoen aan de definitie van een entry- respectievelijk exitpunt gasopslag. Hoewel de gezamenlijke netbeheerders hebben voorgesteld dat ACM dit dient vast te stellen, vindt ACM deze omschrijving eveneens niet verstrekkend genoeg.
54. Het vorengaande was voor ACM aanleiding de gezamenlijke netbeheerders op te dragen het voorstel aan te passen. ACM heeft de gezamenlijke netbeheerders opgedragen de definities zo te formuleren dat de nieuwe transportdienst enkel van toepassing is op entry- en/of exitpunten waarachter zich een faciliteit bevindt die functioneert als gasopslaginstallatie. Tevens zijn de gezamenlijke netbeheerders opgedragen het voorstel te wijzigen zodanig dat het voorstel de entry- en exitpunten in het landelijk gastransportnet bevat die kwalificeren als een entry- respectievelijk exitpunt gasopslag opdat ACM deze kan vaststellen.
55. Naar aanleiding van de wijzigingsopdracht hebben de gezamenlijke netbeheerders een gewijzigd voorstel gestuurd. ACM constateert dat hiermee aan de wijzigingsopdracht is voldaan en dat dit onderdeel van het voorstel ook niet langer in strijd is met de belangen, regels en eisen bedoeld in artikel 12f, eerste en tweede lid, van de Gaswet.

D. Conditionaliteit in het voorstel

56. Het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders regelt in artikel 3.2.9 van de Tarievenscode gas dat de dienst entry- en exitcapaciteit gasopslag alleen van toepassing is indien de methode van regulering zoals vastgelegd in de methodebesluiten op grond van artikel 82 van de Gaswet voorziet in een systeem van omzetregulering of een vergelijkbare systematiek die de financiële neutraliteit voor GTS waarborgt.

Besluit Openbaar

Oordeel ACM

57. Naar de mening van ACM beschrijven de tariefstructuren en voorwaarden de vigerende voorwaarden die de gezamenlijke netbeheerders jegens netgebruikers hanteren. Dit heeft onder meer als doel transparantie en rechtszekerheid te bieden. In verband hiermee horen naar het oordeel van ACM in de tariefstructuren en voorwaarden geen conditionele bepalingen thuis: dit schept rechtsonzekerheid over de toepasselijkheid hiervan. De bepalingen in de tariefstructuren en voorwaarden dienen naar de mening van ACM dan ook zelfstandig en zonder voorbehoud aangaande de methode van regulering als bedoeld in artikel 82 van de Gaswet van toepassing te zijn. Door het voorgestelde artikel 3.2.9 in de Tarievenscode Gas is hier geen sprake van en dit belemmert het doelmatig handelen van netgebruikers.
58. In de eerder genoemde opdracht tot wijziging heeft ACM de gezamenlijke netbeheerders opgedragen om het beoogde artikel 3.2.9 in de Tarievenscode Gas te schrappen. In reactie hierop hebben de gezamenlijke netbeheerders aangegeven het oneens te zijn met deze wijzigingsopdracht. Volgens de gezamenlijke netbeheerders is er geen sprake van strijdigheid met artikel 12f, eerste lid onderdeel d van de Gaswet. Het voorstel is op dit punt niet ingetrokken zoals opgedragen, noch anderszins gewijzigd.
59. De aangedragen argumenten in de reactie van de gezamenlijke netbeheerders op de wijzigingsopdracht zijn voor ACM geen reden om zijn standpunt te wijzigen betreffende dit onderdeel van het voorstel. Naar oordeel van ACM is de conditionaliteit in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdeel d van de Gaswet. ACM zal daarom derhalve op grond van artikel 12f, vierde lid van de Gaswet besluiten de wijziging van de Tarievenscode zonder de voorgestelde toevoeging van artikel 3.2.9 vaststellen.

E. Wijze van contractering nieuwe transportdienst

60. Het voorstel regelt in artikel 2.12h van de Transportvoorwaarden Gas – LNB de voorwaarden voor het contracteren en toewijzen van de nieuwe transportdienst, afschakelbare dienst en overige zaken.

Oordeel ACM

61. De voorwaarden zijn naar het oordeel van ACM gelijk aan die van de dienst entry- en exitcapaciteit in artikel 2.1.2 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB. Dat geldt naar het oordeel van ACM eveneens voor de tariefstructuren zoals tariefdrager, tarief in relatie tot contractduur en overschrijding contract. Met uitzondering van de korting, zijn beide transportdiensten dus in dit opzicht gelijk aan elkaar. De gezamenlijke netbeheerders hebben tijdens het GEN-overleg van 25 april 2013 kenbaar gemaakt dat het voorstel tot doel heeft om een kortingspercentage te introduceren en niet een wijziging van de wijze waarop allocatie van capaciteit plaatsvindt.

Besluit Openbaar

62. Naar de mening van ACM wordt de nieuwe transportdienst in de tariefstructuren en voorwaarden opgenomen om expliciet vast te leggen welke entry- en exitpunten in aanmerking komen voor een korting. Hoewel netgebruikers, in tegenstelling tot de bestaande dienst entry- en exitcapaciteit, met de nieuwe transportdienst gas kunnen transporteren van of naar een entry- of exitpunt gasopslag (en vice versa), zijn beide diensten voor ACM verder gelijk aan elkaar. ACM ziet in dit verband dan ook geen reden is om, anders dan de toepassing van een korting, differentiatie aan te brengen in de tariefstructuren en de voorwaarden voor beide diensten.
63. ACM constateert dat dit onderdeel van het voorstel niet in strijd is met de belangen bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdeel b, c, d, e of f, van de Gaswet, of met de regels bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdelen g, h en i, van de Gaswet, of met de eisen bedoeld in artikel 12f, tweede lid, van de Gaswet. ACM kan dan ook instemmen met dit onderdeel.
64. Gelet op het bovenstaande is ACM voornemens de tariefstructuren, bedoeld in artikel 12a van de Gaswet, en de voorwaarden, bedoeld in artikel 12b van de Gaswet, overeenkomstig de voorgestelde wijzigingen van de gezamenlijke netbeheerders vast te stellen, met uitzondering van de toevoeging van artikel 3.2.9 van de Tarievenscode Gas. De voorgenomen wijzigingen zijn opgenomen in de bijlage bij dit besluit.

F. Te betalen tarief voor balancerings- en kwaliteitsconversie

65. In het (gewijzigde) voorstel hebben de gezamenlijke netbeheerders de artikelen 3.2.7 en 3.2.8 (zoals op te nemen in de Tarievenscode Gas) niet opgenomen in de artikelen 3.2.10.2 en 3.2.11.2 (zoals thans opgenomen in de Tarievenscode Gas).

Oordeel ACM

66. Naar het oordeel van ACM ontstaat daarmee ten onrechte de situatie dat gebruikers van de nieuwe transportdienst voor gasopslagen (voor zowel de niet afschakelbare als de afschakelbare dienst) geen vergoeding voor de diensten kwaliteitsconversie en balanceren hoeven te betalen. Naar het oordeel van ACM volgt uit artikel 12a van de Gaswet dat het jegens netbeheerders te hanteren tarief voor transport van gas ook een vergoeding dient te bieden voor de diensten kwaliteitsconversie en balancerings. ACM meent dat de Gaswet geen ruimte biedt voor een andere interpretatie van artikel 12a van de Gaswet in het geval het transport van gas naar een gasopslag betreft. Naar het oordeel van ACM zijn er ook geen feiten of omstandigheden aan te wijzen op grond waarvan zij in redelijkheid tot het oordeel zou moeten komen dat gebruikers van de nieuwe transportdienst voor gasopslagen geen vergoeding zouden dienen te betalen voor de diensten kwaliteitsconversie en balanceren. Een objectieve rechtvaardigingsgrond voor een dergelijke, van de gewone transportdienst, afwijkende regulering op dit aspect ontbreekt.

Besluit Openbaar

67. Het vorengaande was voor ACM aanleiding de gezamenlijke netbeheerders op te dragen het gewijzigde voorstel aan te passen en de artikelen 3.2.7 en 3.2.8 (zoals op te nemen in de Tarievenscode Gas) alsnog toevoegen aan de artikelen 3.2.10.2 en 3.2.11.2 (zoals thans opgenomen in de Tarievenscode Gas). Naar aanleiding van de wijzigingsopdracht hebben de gezamenlijke netbeheerders een gewijzigd voorstel gestuurd. ACM constateert dat hiermee aan de wijzigingsopdracht is voldaan en dat dit onderdeel van het voorstel ook niet langer in strijd is met de belangen, regels en eisen bedoeld in artikel 12f, eerste lid (onder h) van de Gaswet.

5 Zienswijzen

I. Zienswijze VEMW

A. *Strijd met kostenreflectiviteit*

68. VEMW stelt dat de voorgestelde korting van 25 procent op het tarief voor de transportdienst voor gasopslagen in strijd is met artikel 13 van de Gasverordening. Naar de mening van VEMW wordt niet voldaan aan het vereiste van kostenreflectiviteit van tarieven voor transportdiensten. Voor dezelfde diensten worden verschillende tarieven gehanteerd terwijl daartoe, gezien vanuit kostenreflectiviteit, geen aanleiding is. ACM heeft ook ten onrechte nagelaten een onderzoek te doen naar de feitelijke kosten en zich ten onrechte gebaseerd op een vergelijkend onderzoek naar de toegepaste kortingen in andere landen. ACM was ook niet gerechtigd om de eis van kostenreflectiviteit opzij te stellen vanwege de andere in artikel 13 genoemde belangen. Deze andere belangen dienen volgens VEMW te worden ingepast binnen het kader van kostenreflectiviteit.

Reactie ACM

69. ACM meent dat van strijdigheid met artikel 13 van de Gasverordening vanwege de daarin opgenomen eis van kostenreflectiviteit geen sprake is. ACM licht dit als volgt toe.

70. ACM merkt op dat de eis van kostenreflectiviteit een belangrijk uitgangspunt is. Hierbij geldt, zoals ook in het ontwerpbesluit opgemerkt, dat de eis van kostenreflectiviteit van de tarieven niet betekent dat de tarieven een exacte vergoeding van de kosten dienen te bieden. Hiervan uitgaande lag een door ACM uit te voeren feitelijk kostenonderzoek niet voor de hand. De keuze van ACM om een vergelijking te maken met de toegepaste kortingen in andere landen is daarbij niet onbegrijpelijk, aangezien de korting de gasopslagen die gelegen zijn op Nederlands grondgebied in staat moeten stellen om te kunnen concurreren met opslagen in omliggende landen.

15/32

Besluit Openbaar

71. Ook moet hier in acht genomen worden dat ACM in bepaalde omstandigheden ook rekening kan houden met de andere eisen en belangen van artikel 13 van de Gasverordening. In dit verband merkt ACM op dat het bevorderen van de efficiënte handel in gas één van de belangen is dat ACM in bepaalde omstandigheden in de tariefregulering mag betrekken. ACM heeft in het ontwerpbesluit in dit verband gewezen op de functionaliteit van de gasopslagen, in het bijzonder de stimulerende werking die een effectieve benutting van de gasopslagen op de marktwerking van de Nederlandse gasmarkt heeft. Een andere positief effect van een effectieve benutting van de gasopslagen is dat dit bijdraagt aan flexibiliteit van het aanbod op de gasmarkt. Hierdoor kunnen leveranciers aanbod en vraag steeds goed op elkaar afstemmen, kan adequaat gereageerd worden op prijschommelingen in de markt en kunnen ook flexibiliteitsproducten worden aangeboden op bijvoorbeeld TTF. Kortom, een effectieve benutting van gasopslagen draagt ook bij aan een efficiënte gashandel.
72. In dit verband kan nog worden gewezen op de uitspraak van het CBb van 8 november 2012, waarin het CBb overweegt dat artikel 13 van de Gasverordening een aantal criteria vastlegt waaraan tarieven en de methode om deze vast te stellen moeten voldoen, zonder een rangorde van deze eisen te suggereren.¹⁸ Naar het oordeel van ACM is het voorstel in lijn met deze interpretatie van artikel 13 van het CBb.

Conclusie ACM

73. Deze zienswijze geeft geen aanleiding om het ontwerpbesluit aan te (laten) passen.

B. Strijd met discriminatieverbod

74. VEMW stelt dat de transportdienst voor gasopslagen geen wezenlijk andere dienst is dan de reeds bestaande transportdienst. Volgens VEMW bestaat er als zodanig dan ook geen rechtvaardiging voor een ongelijke behandeling van deze diensten. Het toepassen van verschillende tariefstructuren voor de 'nieuwe' transportdiensten voor gasopslagen en de 'bestaande' (reguliere) transportdiensten van en naar entry- en exitpunten met daaruit voortvloeiende verschillende transporttarieven voor in wezen dezelfde transportdiensten is volgens VEMW dan ook strijdig met het discriminatieverbod als opgenomen in artikel 12f, lid 2 van de Gaswet.

16/32

---

¹⁸ Zie rechtsoverweging 3.4.6, ECLI: NL: CBB: 2012: BY2307

Besluit Openbaar

Reactie ACM

75. Naar het oordeel van ACM is van strijdigheid met het discriminatieverbod als opgenomen in artikel 12f, lid 2 van de Gaswet geen sprake. ACM licht dit als volgt toe.
76. Transport van en naar entry- en exitpunten van gasopslagen onderscheidt zich naar het oordeel van ACM in voldoende mate van transport van en naar overige entry- en exitpunten zodat van strijdigheid met het discriminatieverbod geen sprake kan zijn. ACM heeft in het ontwerpbesluit gewezen op de functionaliteit van de gasopslagen, in het bijzonder de stimulerende werking die een effectieve benutting van de gasopslagen op de marktwerking van de Nederlandse gasmarkt heeft. Een ander positief effect van een effectieve benutting van de gasopslagen is dat dit bijdraagt aan flexibiliteit van het aanbod op de gasmarkt. Hierdoor kunnen leveranciers aanbod en vraag steeds goed op elkaar afstemmen, kan adequaat gereageerd worden op prijsschommelingen in de markt en kunnen ook flexibiliteitsproducten worden aangeboden op bijvoorbeeld TTF. Kortom, een effectieve benutting van gasopslagen draagt ook bij aan een efficiënte gashandel.
77. In de hier beschreven functionaliteit van gasopslagen ziet ACM voldoende aanleiding en rechtvaardiging voor een afwijkend tariefregime voor transport van en naar entry- en exitpunten van gasopslagen. Door dit afwijkende tariefregime wordt immers bevorderd dat de gasopslagen effectief worden benut. Dat met deze dienst feitelijk transport van gas wordt geleverd, is in deze context ondergeschikt aan de betekenis van gasopslagen voor de werking van de gasmarkt en de in verband hiermee gerechtvaardigde afwijkende tariefstructuur en voorwaarden.

Conclusie ACM

78. Deze zienswijze geeft geen aanleiding om het ontwerpbesluit aan te (laten) passen.

C. *Strijd met verbod op kruissubsidie*

79. Als gevolg van het toepassen van een korting van 25 procent op het tarief voor de transportdienst voor gasopslag zullen de overige tarieven voor gastransport stijgen. Deze socialisatie van kosten is volgens VEMW in strijd met artikel 13 Gasverordening, meer in het bijzonder het daarin opgenomen verbod van kruissubsidie. Immers, de netgebruikers die geen gebruik maken van de transportdienst voor gasopslag dienen een aanzienlijk deel van de met deze dienst gepaard gaande kosten in de vorm van hogere transporttarieven voor de reguliere transportdiensten (entry- en exitdiensten) te financieren. De netgebruikers die wél van deze dienst gebruikmaken daarentegen, betalen een tarief dat een aanzienlijk deel van de kosten niet dekt.

Besluit Openbaar

Reactie ACM

80. Naar het oordeel van ACM is van strijdigheid met artikel 13 van de Gasverordening vanwege het daarin opgenomen verbod op kruissubsidie geen sprake. ACM licht dit als volgt toe.
81. Door het toepassen van een korting van 25 procent op het tarief voor de transportdienst voor gasopslag zullen de overige tarieven voor gastransport inderdaad stijgen. De kosten die samenhangen met de 25% korting die van toepassing is op de entry- en exit tarieven gasopslagen worden namelijk versleuteld over alle overige entry- en exit tarieven. De Gasverordening (artikel 13) stelt dat de tarieven of de methoden voor de berekening daarvan gericht moeten zijn op het vermijden van kruissubsidiëring tussen netgebruikers. Naar het oordeel van ACM hoeven de tarieven echter niet exact de (efficiënte) kosten te reflecteren. Ook oordeelt ACM dat niet volledig vastgehouden hoeft te worden aan het criterium rondom het vermijden van kruissubsidiëring indien – mits goed gemotiveerd – rekening worden gehouden met andere criteria die in artikel 13 zijn opgenomen. In dit besluit betreft dit onder andere de criteria dat de tarieven bevorderlijk zijn voor de efficiënte handel in gas, rekening houden met de noodzaak van systeemintegriteit (en verbetering ervan) en bevorderlijk zijn voor de concurrentie. Met het vaststellen van de codewijziging met daarin de nieuwe transportdienst voor gasopslagen zijn de tarieven of de methode tot vaststelling daarvan nog steeds gericht op het zoveel mogelijk vermijden van kruissubsidiëring; echter weegt ACM het belang van het bevorderen van efficiënte gashandel ook mee en komt daarom tot het onderhavige besluit.

Conclusie ACM

82. Deze zienswijze geeft geen aanleiding om het ontwerpbesluit aan te (laten) passen.

D. Definitie gasopslagen

83. VEMW is van mening dat uit artikel 1, lid 1 (onderdeel f) van de Gaswet volgt dat bij gasopslagen een onderscheid moet worden gemaakt tussen gasopslagen die zijn bedoeld voor het bieden van opslagdiensten/flexibiliteitsdiensten aan de gasmarkt en gasopslagen die opslagdiensten bieden aan netbeheerders ter uitvoering van hun wettelijke taken (opslag voor productiedoeleinden).

Besluit Openbaar

84. Uit het ontwerpbesluit volgt daarbij dat de introductie van een nieuwe transportdienst voor gasopslagen tot doel heeft om de ontwikkeling van gasopslagen die diensten leveren aan marktpartijen (gasopslag voor handelsdoeleinden) te bevorderen. Als zodanig meent VEMW dat de voorgestelde korting niet van toepassing moet zijn op de gasopslagen Norg en Grijpskerk, aangezien deze opslagen – blijkens uitspraken van zowel GTS als de NAM in het verleden dat deze opslagen als additionele productiecapaciteit dienen – niet kwalificeren als opslagen voor handelsdoeleinden.

Reactie ACM

85. ACM deelt niet de mening van VEMW dat uit het ontwerpbesluit volgt dat de nieuwe transportdienst voor gasopslagen enkel tot doel heeft om opslagen die diensten leveren aan marktpartijen (door VEMW gekwalificeerd als gasopslagen voor handelsdoeleinden) te bevorderen. In randnummer 24 van het ontwerpbesluit (eveneens randnummer 24 in onderhavig besluit) is namelijk benoemd dat de nieuwe transportdienst volgens de gezamenlijke netbeheerders om diverse redenen wordt ingevoerd. Naast het bevorderen van de marktwerking en het stimuleren van de korte en lange termijnmarkt voor flexibiliteit moet de dienst ook bijdragen – vanuit het oogpunt van leveringszekerheid – aan het aantrekken van nieuwe gasstromen.
86. Daarnaast meent ACM dat alle opslagen – ongeacht of zij gebruikt worden voor handelsdoeleinden – ook bijdragen aan het garanderen van leveringszekerheid. Opslagen vormen immers een belangrijke bron van flexibiliteit en kunnen bijvoorbeeld snel gas in het gastransportnet injecteren om te kunnen voldoen aan (onverwachte) piekvraag. Dit is niet anders voor de opslagen Norg en Grijpskerk. In dit kader merkt ACM nog op dat de opslagen Norg en Grijpskerk, naarmate de druk in het Groningenveld steeds verder daalt en derhalve minder flexibiliteit wordt geproduceerd, steeds belangrijker worden om de leveringszekerheid in Nederland te borgen.
87. Voorts heeft ACM in het ontwerpbesluit gesteld dat opslagen bijdragen aan een goed en doelmatig functioneren van het gastransportsysteem en het belang van systeemintegriteit. Ook wat betreft deze redenen is ACM van mening dat alle opslagen (en dus niet enkel opslagen die worden gebruikt voor handelsdoeleinden) bijdragen aan genoemde zaken.
88. Op grond van het bovenstaande concludeert ACM dat de nieuwe transportdienst en bijbehorend tarief voor gasopslagen op alle opslagen (dus ook Norg en Grijpskerk) van toepassing moeten zijn. Als zodanig speelt de vraag of een opslag (in het licht van artikel 1, lid 1 (onderdeel f) van de Gaswet –gebruikt wordt voor handelsdoeleinden geen rol .

Besluit Openbaar

Conclusie ACM

89. Deze zienswijze geeft geen aanleiding om het ontwerpbesluit aan te (laten) passen.

II. Zienswijze GTS

A. Conditionaliteit

90. GTS stelt in haar zienswijze dat zij zich niet kan vinden in het feit dat ACM, na daartoe opdracht te hebben gegeven aan de gezamenlijke netbeheerders en deze geen uitvoering aan deze opdracht hebben gegeven, zelfstandig heeft besloten de conditionele bepaling als voorgesteld in artikel 3.2.9 van de Tarievenscode niet vast te stellen conform het voorstel. Deze conditionele bepaling, op grond waarvan de dienst entry- en exitcapaciteit gasopslag alleen van toepassing is indien de methode van regulering voorziet in een systeem van omzetregulering, is volgens GTS noodzakelijk om te borgen dat deze dienst voor GTS financieel neutraal wordt ingevoerd. GTS betwist dat er door de introductie van de conditionaliteit sprake is van rechtsonzekerheid (zoals door ACM gesteld). Voorts ziet GTS niet in dat er geen plek zou zijn in de voorwaarden voor een conditionele bepaling. De conditionaliteit levert geen strijd op met artikel 12f Gaswet, in het bijzonder niet met artikel 12f, lid 1 onder d Gaswet. Het voorstel heeft geen negatieve invloed op het doelmatig handelen door de netgebruikers. ACM is niet bevoegd om een voorstel dat niet in strijd is met de Gaswet zelfstandig te wijzigen in de zin dat zij een bepaling niet overneemt.

Reactie ACM

91. ACM is van oordeel dat de conditionele bepaling in strijd is met artikel 12f en in het bijzonder met artikel 12f, lid 1, onder d Gaswet. Het valt niet te ontkennen dat een bepaling zoals voorgesteld door de gezamenlijke netbeheerders de toepassing van de nieuwe transportdienst voor gasopslagen met de kortingsregeling afhankelijk maakt van de methode van regulering en het daarin opgenomen systeem van (omzet-) regulering. Dit creëert hoe dan ook onzekerheid voor afnemers over hun rechten en plichten op basis van de Tarievenscode Gas, in casu dus rechtsonzekerheid over hun recht op afname van deze dienst van GTS.

92. De voorwaarden en tariefstructuren zijn bedoeld om netgebruikers vooraf zekerheid en transparantie te bieden over het aanbod van de diensten van GTS, de tariefstructuren die daarbij worden gehanteerd en de voorwaarden die daarbij gelden. Dit draagt onder meer bij aan het doelmatig handelen van netgebruikers.

20/32

Besluit Openbaar

93. Voor zover daaraan in enigerlei mate afbreuk wordt gedaan, hetgeen het geval is bij handhaven van het voorstel op dit punt, kan het voorstel worden beschouwd als in strijd met artikel 12f van de Gaswet, in het bijzonder met artikel 12f, lid 1, onder d Gaswet. Daaruit volgt dat ACM bevoegd is een wijzigingsopdracht te geven. Daaruit volgt eveneens de bevoegdheid om, in geval deze opdracht niet (tijdig) wordt uitgevoerd, het voorstel zelfstandig te wijzigen in de door ACM voorgestane zin.
94. ACM wijst er tot slot nog op dat het eventuele belang van GTS bij handhaven van de conditionele bepaling niet tot een ander besluit kan leiden. De op basis van de Gaswet vastgestelde tariefstructuren kunnen, indien de omstandigheden daartoe nopen, worden gewijzigd op voorstel van de gezamenlijke netbeheerders. De voorschriften van de Gaswet geven hiertoe procedurele waarborgen die recht doen aan de impact en importantie van codewijzigingen voor de markt. Er is op voorhand geen aanleiding om aan te nemen dat zo'n voorstel niet zal worden ingediend als een of meerdere van die netbeheerders een te respecteren belang heeft of hebben bij zo'n wijziging.

Conclusie ACM

95. Deze zienswijze geeft geen aanleiding om het ontwerpbesluit aan te (laten) passen.

B. Omissie in het voorstel

96. GTS heeft geconstateerd dat de twee nieuwe artikelen 3.2.7 en 3.2.8 niet zijn toegevoegd aan de tariefdragers van de tariefstructuren voor balancering en kwaliteitsconversie. Hierdoor lijkt het alsof de diensten balancering en kwaliteitsconversie niet in rekening gebracht worden bij gasopslagen. GTS stelt daarom voor om de tekst betreffende de tariefstructuren voor balancering en kwaliteitsconversie aan te passen zodat uit de Tarievenscode Gas volgt dat ook gebruikers van de nieuwe dienst voor gasopslagen betalen voor de diensten balancering en kwaliteitsconversie.

Reactie ACM

97. ACM overweegt dat het onwenselijk is dat aan gebruikers van de nieuwe transportdienst gasopslagen geen tarieven in rekening gebracht kunnen worden voor balancering en kwaliteitsconversie. De nieuwe transportdienst voor gasopslagen beoogt immers slechts dat entry-en exitpunten gasopslagen een korting van 25 procent ontvangen voor het tarief voor de dienst transport; het codewijzigingsvoorstel beoogt niet deze gebruikers te ontheffen van een betalingsverplichting voor de diensten balancering en kwaliteitsconversie.

Besluit Openbaar

Conclusie ACM

98. Deze zienswijze heeft ACM aanleiding gegeven een wijzigingsopdracht te sturen aan de gezamenlijke netbeheerders om de omissie in het codewijzigingsvoorstel op te heffen conform de zienswijze van GTS.

III. Zienswijze VGN

A. *Tariefstijging afnemers standaard gastransportdienst*

99. In haar ontwerpbesluit gaat ACM voor de inschatting van de stijging van de tarieven voor afnemers van de standaard gastransportdienst uit van de schatting die GTS in het GEN heeft verstrekt. VGN vraagt ACM om in het definitieve besluit uit te gaan van meer recente informatie, namelijk die uit het tarievenvoorstel van GTS. Daarnaast stelt VGN dat de stijging voor andere afnemers slechts 4,4 procent bedraagt op basis van het Pöyry rapport dat zij heeft laten opstellen. Op lange termijn stelt VGN dat de tariefstijging niet *ceteris paribus* zou moeten worden bekeken, maar moet worden gezien in het licht van het feit dat in de toekomst de geboekte capaciteit van gasopslagen toe zal nemen. Het tarieffeffect dat van het feit dat gasopslagen een groot en toenemend deel van de totale transportrekening van GTS betalen in de toekomst, is volgens VGN dan ook veel gunstiger dan het lijkt op basis van het ontwerpbesluit. Uiteindelijk zullen de tarieven voor andere afnemers volgens VGN dalen als gevolg van de ingebruikname van Bergemeer en Jemgum.

Reactie ACM

100. ACM sluit zich aan bij de wens van VGN om een recent gegeven op te nemen ten aanzien van de tariefstijging voor overige afnemers. Ten tijde van het nemen van het ontwerpbesluit was geen andere informatie beschikbaar dan de schatting van GTS. Deze informatie is ten tijde van het nemen van onderhavig besluit wél beschikbaar en ACM betreft dan ook deze informatie bij haar besluitvorming. Aangezien dit het feitelijke percentage is gebaseerd op parameters uit het tarievenvoorstel, ziet ACM geen reden om gebruik te maken van het percentage uit het Pöyry rapport, dat immers minder nauwkeurig is dan het feitelijke resultaat op basis van het tarievenvoorstel.
101. Ten aanzien van het vermelden van de lange-termijn effecten van verwachte toename van geboekte capaciteit van gasopslagen overweegt ACM het volgende. ACM vindt het van belang om zoveel mogelijk uit te gaan van realisaties dan wel objectieve gegevens in plaats van prognoses. Bovendien heeft ACM reeds in haar ontwerpbesluit aangegeven een tariefstijging voor overige afnemers van 5-7 procent acceptabel te vinden; een eventueel toekomstig lager percentage (dan 5-7 procent) wijzigt het oordeel van ACM over de aanvaardbaarheid van het thans door haar te nemen besluit niet.

Besluit Openbaar

Conclusie ACM

102. Deze zienswijze geeft aanleiding het ontwerpbesluit aan te passen door het tariefstijgingspercentage voor afnemers van de standaard gastransportdienst uit het tarievenvoorstel van GTS over te nemen.

B. Hoogte van de korting voor gasopslagen

103. VGN stelt dat een kortingspercentage voor gasopslagen van tenminste 25 procent redelijk is vanuit harmoniseringsoogpunt, gegeven het feit dat Nederland omringende landen zeer gedifferentieerde korting toepassen. Volgens VGN zou een lagere korting dan 25 procent nadelige gevolgen hebben voor de Nederlandse gasmarkt. Een korting hoger dan 25 procent zou volgens VGN zeker ook te rechtvaardigen zijn.

Reactie ACM

104. Om vast te stellen of het voorgestelde kortingspercentage als redelijk beschouwd kan worden, heeft ACM in ogenschouw genomen of met een korting van 25 procent de beoogde bevordering van de marktwerking en toename van flexibiliteit kunnen worden bereikt. Zoals ook door VGN opgemerkt, heeft ACM geconstateerd dat de kortingspercentages die in omringende landen worden toegepast op de entry- en exitpunten voor gasopslagen grote verschillen kennen. Voor ACM is het van belang dat VGN, in haar stellingname tijdens het GEN-overleg en in haar zienswijze, bevestigt dat een korting van 25 procent redelijk is gezien vanuit harmoniseringsoogpunt.

105. Ten aanzien van een eventueel hoger kortingspercentage merkt ACM het volgende op. ACM oordeelt dat zij ook rekening moet houden met het belang dat is gediend bij een zo beperkt mogelijk effect op de hoogte van de tarieven voor de standaard transportdienst. Bij de beoordeling van de redelijkheid van het kortingspercentage betreft ACM daarom ook de proportionaliteit daarvan in het licht van de effecten die dit heeft voor de tarieven van de reguliere transportdienst. Het toepassen van een korting op entry- en exitpunten gasopslag betekent immers dat de tarieven op overige entry- en exitpunten stijgen.

106. Deze stijging zal in 2014 ongeveer 5 procent bedragen. ACM acht dit, afgezet tegen het beoogde effect van het kortingspercentage, acceptabel en niet onredelijk. In dat verband overweegt zij dat investeringen in en optimale benutting van gasopslagcapaciteit bijdragen aan een doelmatig gebruik van bestaande capaciteit van het landelijk gastransportnet en aldus (op langere termijn) kunnen bijdragen aan een vermindering van kosten voor het in stand houden of uitbreiden van capaciteit (en daarmee aan lagere transporttarieven).

Besluit Openbaar

107. Al met al heeft ACM voldoende aanleiding om, gelet op alle relevante belangen, te komen tot het oordeel dat een kortingspercentage van 25% redelijk is. ACM heeft geen aanleiding om aan te nemen dat een hoger percentage, gelet op de relevante belangen, tot een redelijke(re) uitkomst leidt. Dit is door VGN ook niet aannemelijk gemaakt.

Conclusie ACM

108. Deze zienswijze geeft geen aanleiding het ontwerpbesluit aan te (laten) passen.

C. *Differentiëren van transporttarieven*

109. VGN stelt dat zij de conclusie van ACM (zoals opgenomen in het ontwerpbesluit) dat tariefdifferentiatie past binnen de Europese- en nationale wetgeving deelt. In dit verband merkt VGN nog op dat uit artikel 13 van de Gasverordening volgt dat ACM de plicht heeft om de transporttarieven te differentiëren naar specifieke tarieven voor gasopslagen. Derhalve past de vaststelling van het voorstel volgens VGN beter bij de uitgangspunten in artikel 13 van de verordening dan de huidige situatie zonder specifieke tarieven voor gasopslagen.

Reactie ACM

110. ACM concludeert op grond van deze zienswijze dat VGN van mening is dat het juridisch mogelijk is om een korting toe te passen op het te betalen transporttarief van en naar gasopslagen.

Conclusie ACM

111. Deze zienswijze geeft geen aanleiding om het ontwerpbesluit aan te (laten) passen.

D. *Kostenveroorzakingsbeginsel niet volledig toegepast*

112. VGN stelt, kijkend naar randnummer 35 van het ontwerpbesluit, dat ACM ervoor gekozen heeft om het kostenveroorzakingsbeginsel niet volledig toe te passen. In reactie daarop benadrukt VGN dat als ACM volledig recht zou doen aan het kostenveroorzakingsbeginsel, opslagen in aanmerking zouden komen voor een verdere reductie van het transporttarief voor gasopslagen.

Besluit Openbaar

Reactie ACM

113. ACM concludeert dat VGN de korting van 25% op zichzelf niet ter discussie stelt. Naar de opvatting van ACM stelt VGN enkel dat dit percentage hoger had kunnen zijn als ACM volledig recht had gedaan aan het kostenveroorzakingsbeginsel. ACM verwijst in dit verband naar hetgeen zij heeft overwogen in verband met de zienswijze van VEMW op dit punt (onderdeel zienswijze VEMW, nummer A in dit besluit).

Conclusie ACM

114. Deze zienswijze geeft geen aanleiding om het ontwerpbesluit aan te (laten) passen.

IV. Zienswijze Energie-Nederland

A. Beleidswens

115. Energie-Nederland constateert op grond van het ontwerpbesluit dat met dit besluit invulling wordt gegeven aan de beleidswens om het Nederlandse marktgebied toegankelijker te maken voor aanbod van flexibiliteit en het aantrekkelijker maken van investeringen in het aanbod van flexibiliteit. In dit verband wordt de vraag gesteld van wie deze beleidswens is: het Ministerie van Economische Zaken of ACM. Het ontwerpbesluit wekt (namelijk) de indruk dat het Ministerie sturend is geweest met betrekking tot het principebesluit dat vanaf 1 januari 2014 een korting wordt gegeven op de transporttarieven voor gasopslagen. In dit verband benadrukt Energie-Nederland dat ACM conform het derde pakket onafhankelijk van enig politiek orgaan zelfstandige besluiten kan nemen. Als zodanig mogen politieke argumenten geen rol spelen bij de vaststelling van de tariefstructuren en voorwaarden. Mocht dit wel het geval zijn, dan is het voor marktpartijen lastig om te beoordelen of de tarieven voldoen aan de hiervoor geldende criteria.

116. In haar zienswijze maakt Energie-Nederland tevens kenbaar dat zij een neutraal standpunt inneemt ten aanzien van de voorgestelde korting voor gasopslagen. Wel wordt de zorg geuit omtrent de beweging die lijkt te ontstaan dat politieke doelstellingen via de transporttarieven gerealiseerd worden. ACM wordt in dit verband verzocht om kenbaar te maken hoe zij hier tegenaan kijkt, vanuit haar rol als onafhankelijk toezichthouder en wat vanuit deze rol haar onderbouwing van dit besluit is.

Besluit Openbaar

Reactie ACM

117. ACM merkt op dat de gezamenlijke netbeheerders met het codewijzigingsvoorstel – zoals ook benoemd in de begeleidende brief bij het voorstel – invulling hebben gegeven aan een beleidswens van de Minister van Economische Zaken. ACM wijst er in dit verband op dat het mandaat om een wijziging van de gasvoorwaarden en tariefstructuren te initiëren volgens de Gaswet in beginsel ook gelegen is bij de gezamenlijke netbeheerders. De Gaswet schrijft daarbij niet uitputtend voor wat geregeld moet worden in de tariefstructuren en voorwaarden. Als zodanig staat het de gezamenlijke netbeheerders vrij om naar eigen inzicht een voorstel tot wijziging in te dienen bij ACM.
118. In artikel 12f van de Gaswet is het toetsingskader vastgelegd dat ACM dient te hanteren wanneer een voorstel tot wijziging van de tariefstructuren en voorwaarden wordt getoetst. Ingevolge dit artikel moet ACM vaststellen dat een dergelijk voorstel in lijn is met het bepaalde in de Gasverordening en een aantal wettelijke bepalingen van de Gaswet. ACM toetst ieder wijzigingsvoorstel – zo ook onderhavig voorstel – aan het bepaalde in genoemd artikel. ACM stelt zich daarbij als onafhankelijk toezichthouder op en geeft enkel zijn goedkeuring aan een voorstel indien is gebleken dat het niet in strijd is met relevante wet- en regelgeving. Politieke afwegingen spelen voor ACM als zodanig geen rol in het toetsen van onderhavig (of enig ander) codewijzigingsvoorstel.
119. ACM merkt in dit verband nog op dat het ontwerpbesluit ter inzage heeft gelegen en het een belanghebbende vrij staat om beroep aan te tekenen tegen onderhavig besluit indien dit besluit naar hun mening op onjuiste (juridische) gronden is genomen. Naar het oordeel van ACM hebben marktpartijen daarmee de mogelijkheid om tijdig te beoordelen of de tarieven voldoen aan de tariefstructuren en voorwaarden. ACM kan als zodanig de redenering van Energie-Nederland niet volgen dat marktpartijen lastig kunnen beoordelen of de tarieven in lijn zijn met de hiervoor geldende criteria.
120. Ten aanzien van het moment van inwerkingtreding van de nieuwe transportdienst voor gasopslagen merkt ACM op dat het Ministerie van Economische Zaken niet sturend is geweest. Ingevolge de regulering worden de tarieven die GTS gedurende een jaar mag hanteren – met inachtneming van de op dat moment geldende tariefstructuren en voorwaarden – eenmaal per jaar door ACM vastgesteld. De gezamenlijke netbeheerders hebben in het voorstel kenbaar gemaakt dat het besluit per 1 januari 2014 in werking kan treden.
121. ACM merkt tot slot op het niet passend te vinden om in onderhavig besluit (dat bedoeld is om het voorstel te beoordelen) in te gaan op de vraag of transporttarieven als instrument gebruikt moeten worden om bepaalde beleidsdoelen na te streven.

**Besluit
Openbaar**

Conclusie ACM

122. Deze zienswijze geeft geen aanleiding om het ontwerpbesluit aan te (laten) passen.

6 Publicatie

123. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts zal dit besluit worden gepubliceerd op de website van de Autoriteit Consument en Markt, www.acm.nl.

124. Dit besluit treedt in werking op de dag na kennisgeving ervan in de Staatscourant.

Den Haag,
Datum: 12 december 2013

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

dr. F.J.H. Don
bestuurslid

27/32

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden, die op het ontwerpbesluit zienswijzen hebben ingediend, binnen zes weken na bekendmaking beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA, 's-Gravenhage.

Besluit Openbaar

Bijlage behorende bij het besluit in zaak 13.0276.52 van de Autoriteit Consument en Markt tot wijziging van de tariefstructuren als bedoeld in artikel 12a van de Gaswet en de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet.

I De Transportvoorwaarden Gas – LNB worden als volgt gewijzigd

A. Artikel 2.1.2h wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Entry- en exitcapaciteit gasopslag

Omschrijving van de dienst

De dienst entrycapaciteit gasopslag geeft het recht om op een entrypunt gasopslag een hoeveelheid gas per uur in het landelijk gastransportnet te voeden. De dienst exitcapaciteit gasopslag geeft het recht om op een exitpunt gasopslag een hoeveelheid gas per uur aan het landelijk gastransportnet te onttrekken.

Contractering en toewijzing

Entry- en exitcapaciteit gasopslag worden gecontracteerd en aan erkende programmaverantwoordelijken toegewezen volgens het first come first served principe.

Afschakelbare dienst

De dienst afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit gasopslag geeft het voorwaardelijke recht op entrycapaciteit gasopslag respectievelijk exitcapaciteit gasopslag en wordt aangeboden indien niet afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk niet afschakelbare exitcapaciteit gasopslag niet meer beschikbaar is. De voorwaarde is dat uitsluitend van het recht op de dienst afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit gasopslag gebruik gemaakt kan worden indien de netgebruikers van het landelijk gastransportnet die op het desbetreffende entrypunt gasopslag respectievelijk exitpunt gasopslag beschikken over niet afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk niet afschakelbare exitcapaciteit gasopslag dan wel eerder gecontracteerde afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit gasopslag niet (volledig) van hun entrycapaciteit gasopslag respectievelijk exitcapaciteit gasopslag gebruik maken. Indien niet aan deze voorwaarde wordt voldaan kan de netgebruiker op het desbetreffende entry- of exitpunt gasopslag (deels) worden afgeschakeld.

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan afschakelbare entry- en exitcapaciteit gasopslag in verschillende tranches aanbieden, onderscheiden naar waarschijnlijkheid van afschakelen. Afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit gasopslag in een tranche met een hogere waarschijnlijkheid van afschakelen wordt pas aangeboden indien de afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit gasopslag van een tranche met een lagere waarschijnlijkheid van afschakelen uitverkocht is.

Overige voorwaarden

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zal onverwijld, met inachtneming van 2.1.12, naar mate er bestaande niet afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk bestaande niet afschakelbare exitcapaciteit gasopslag of bestaande afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk bestaande afschakelbare exitcapaciteit gasopslag in een tranche met een lagere waarschijnlijkheid van afschakelen beschikbaar komt, de gecontracteerde afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit gasopslag in een tranche met een lagere waarschijnlijkheid van afschakelen opwaarderen naar niet afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk niet afschakelbare exitcapaciteit gasopslag dan wel de gecontracteerde afschakelbare

28/32

Besluit Openbaar

entrycapaciteit gasopslag respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit gasopslag in een tranche met een hogere waarschijnlijkheid van afschakelen opwaarderen naar afschakelbare entrycapaciteit gasopslag respectievelijk afschakelbare exitcapaciteit gasopslag in een tranche met een lagere waarschijnlijkheid van afschakelen. Het opwaarderen zal worden uitgevoerd in de volgorde van de volgens 5.1.6 vastgelegde tijdstempels.

Entry- en exitpunten gasopslag

De dienst entry- en exitcapaciteit gasopslag wordt uitsluitend op de volgende entry- en exitpunten aangeboden.

Nummer	Omschrijving
301114	GRIJPSKERK (NAM - UGS)
301116	NORG (NAM - UGS)
301118	ALKMAAR (TAQA-PGI)
301185	OUDE STATENZIJL RENATO (OGE)
301198	ENSCHEDÉ (ESSENT-UGS EPE)
301276	VLIEGHUIS (RWE-UGS KALLE)
301309	ENSCHEDÉ (NUON-UGS EPE)
301320	ZUIDWENDING (UGS)
301348	BERGERMEER (TAQA UGS)
301360	OUDE STATENZIJL (ETZEL-EKB-H)
301361	OUDE STATENZIJL (EWE-H)
301391	OUDE STATENZIJL (ASTORA JEMGUM)
301397	ENSCHEDÉ (ENECO-UGS EPE)
301400	OUDE STATENZIJL (ETZEL-CRYSTAL-H)
301401	OUDE STATENZIJL (ETZEL-FREYA-H)
301453	OUDE STATENZIJL (EWE JEMGUM)"

29/32

II De Tarieencode Gas wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 3.2.7 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Tariefstructuur niet afschakelbare entry- en exitcapaciteit gasopslag”

B. Artikel 3.2.7.1 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Entry capaciteit gasopslag

De omschrijving van de dienst is opgenomen in 2.1.2h van de Transportvoorwaarden Gas – LNB.”

C. Artikel 3.2.7.2 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Exit capaciteit gasopslag

De omschrijving van de dienst is opgenomen in 2.1.2h van de Transportvoorwaarden Gas – LNB.”

Besluit Openbaar

D. Artikel 3.2.7.3 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Tariefdrager

De tariefdrager is de gecontracteerde entry- en/of exitcapaciteit gasopslag uitgedrukt in $m^3(n;35,17)/\text{uur}$.”

E. Artikel 3.2.7.4 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Korting tarief Entry- en exitcapaciteit gasopslag

Het tarief voor entry- respectievelijk exitcapaciteit gasopslag is gebaseerd op het transporttarief voor het kalenderjaar voor de ongekorde entry- respectievelijk exitcapaciteit gasopslag dienst waarop een korting van 25% wordt toegepast.”

F. Artikel 3.2.7.5 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Tarief in relatie tot contractduur

Voor alle entry- en exitpunten gasopslag wordt het tarief in relatie tot de contractduur als volgt bepaald. Het contract met een looptijd van één kalenderjaar vormt de basis voor de tarifiering van afwijkende periodes. Bij het bepalen van het tarief voor één maand wordt het tarief voor het kalenderjaar vermenigvuldigd met een maandfactor die seizoensafhankelijk is en gerelateerd is aan de dimensionering van het landelijk gastransportnet. Voor een wintermaand, flankmaand of zomermaand is de maandfactor 0,3, 0,15 of 0,075. Bij het contracteren van meerdere maanden wordt het tarief voor het kalenderjaar vermenigvuldigd met de som van de maandfactoren van de betreffende maanden, waarbij deze overall maandfactor voor een jaar ten hoogste $(0,8125 + 0,03 \times \text{aantal wintermaanden} + 0,015 \times \text{aantal flankmaanden} + 0,0075 \times \text{aantal zomermaanden})$ bedraagt. Bij het bepalen van het tarief voor een gasdag wordt het tarief voor de betrokken maand vermenigvuldigd met een dagfactor ter grootte van $1/15$.”

G. Artikel 3.2.7.6 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Overschrijding contract

Een overschrijding van de gecontracteerde entry- en/of exitcapaciteit gasopslag wordt per gasdag bepaald en vastgesteld op de grootste in een uur geconstateerde overschrijding. Voor deze overschrijding wordt een tarief berekend ter grootte van de maandfactor van de maand van overschrijding x het transporttarief voor het kalenderjaar.”

H. Artikel 3.2.8 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Tariefstructuur afschakelbare entry- en exitcapaciteit gasopslag”

I. Artikel 3.2.8.1 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Afschakelbare entry capaciteit gasopslag

De omschrijving van de dienst is opgenomen in 2.1.2h van de Transportvoorwaarden Gas – LNB.”

J. Artikel 3.2.8.2 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Afschakelbare exit capaciteit gasopslag

De omschrijving van de dienst is opgenomen in 2.1.2h van de Transportvoorwaarden Gas – LNB.”

Besluit Openbaar

K. Artikel 3.2.8.3 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Tariefdrager

De tariefdrager is de gecontracteerde afschakelbare entry- en/of exitcapaciteit gasopslag uitgedrukt in $m^3(n;35,17)/\text{uur}$.”

L. Artikel 3.2.8.4 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Tarief en kans op afschakelen

Het tarief voor de afschakelbare entry- respectievelijk exitcapaciteit gasopslag is gebaseerd op het kalenderjaartarief voor niet afschakelbare entry- respectievelijk exitcapaciteit gasopslag in 3.2.7.4, waarop een korting wordt toegepast die de kans op afschakeling tot uiting brengt. Voor de tranche, waarvoor op grond van realisaties uit het verleden een kans op afschakeling is afgeleid tussen 0% en 5%, bedraagt de korting 15%; voor de tranche, waarvoor een kans op afschakeling is afgeleid tussen 5 en 15%, bedraagt de korting 30%.”

M. Artikel 3.2.8.5 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Tarief in relatie tot contractduur

Het contract met een looptijd van één kalenderjaar vormt de basis voor de tarifiering van afwijkende periodes. Bij het bepalen van het tarief voor één maand wordt het tarief voor het kalenderjaar vermenigvuldigd met een maandfactor die seizoensafhankelijk is en gerelateerd is aan de dimensionering van het gastransport met het landelijk gastransportnet. Voor een wintermaand, flankmaand of zomermaand is de maandfactor 0,3, 0,15 of 0,075. Bij het contracteren van meerdere maanden wordt het tarief voor het kalenderjaar vermenigvuldigd met de som van de maandfactoren van de betreffende maanden, waarbij deze overall maandfactor voor een jaar ten hoogste $(0,8125 + 0,03 \times \text{aantal wintermaanden} + 0,015 \times \text{aantal flankmaanden} + 0,0075 \times \text{aantal zomermaanden})$ bedraagt. Bij het bepalen van het tarief voor een gasdag wordt het tarief voor de betrokken maand vermenigvuldigd met een dagfactor ter grootte van $1/15$.

Bij het contracteren van zowel niet afschakelbare als afschakelbare entry- respectievelijk exitcapaciteit gasopslag wordt de overall maandfactor bepaald door de som van de niet afschakelbare en afschakelbare entry- respectievelijk exitcapaciteit gasopslag.”

N. Artikel 3.2.8.6 wordt toegevoegd en komt als volgt te luiden:

“Overschrijding contract

Een overschrijding van de gecontracteerde afschakelbare entry- en/of exitcapaciteit gasopslag wordt per gasdag bepaald en vastgesteld op de grootste in een uur geconstateerde overschrijding. Voor deze overschrijding wordt een tarief berekend ter grootte van de maandfactor x het transporttarief van de niet afschakelbare entry- en/of exitcapaciteit gasopslag voor het kalenderjaar.”

Besluit Openbaar

- O. In de paragrafen 3.2.10 en 3.2.11 worden de artikelen 2.1.10.2 en 3.2.10.3 als volgt gewijzigd:

3.2.10 Tariefstructuur kwaliteitsconversie

(.....)

- 3.2.10.2 Tariefdrager
De tariefdrager is de gecontracteerde **entry-** en **exitcapaciteit** als bedoeld in 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.7 en 3.2.8 uitgedrukt in **m3(n;35,17)/uur**.

(.....)

3.2.11 Tariefstructuur balanceren

(.....)

- 3.2.11.2 Tariefdrager
De tariefdrager is de gecontracteerde **entry-** en **exitcapaciteit** als bedoeld in 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.7 en 3.2.8 uitgedrukt in **m3(n;35,17)/uur**.

(.....)

III De Begrippenlijst Gas wordt als volgt gewijzigd:

- A. Het begrip “entrypunt gasopslag” wordt toegevoegd en wordt als volgt gedefinieerd:

“een door ACM vastgesteld entrypunt dat verbonden is met een faciliteit die functioneert als een gasopslag, die een directe verbinding heeft met het landelijk gastransportnet en die gebruikt kan worden om gas dat is ingevoed vanuit het landelijk gastransportnet tijdelijk op te slaan en het ingevoede gas op een later moment weer uit te zenden in het landelijk gastransportnet.”

- B. Het begrip “exitpunt gasopslag” wordt toegevoegd en wordt als volgt gedefinieerd:

“een door ACM vastgesteld exitpunt dat verbonden is met een faciliteit die functioneert als een gasopslag, die een directe verbinding heeft met het landelijk gastransportnet en die gebruikt kan worden om gas dat is ingevoed vanuit het landelijk gastransportnet tijdelijk op te slaan en het ingevoede gas op een later moment weer uit te zenden in het landelijk gastransportnet.”